

– складності адаптації до нових цифрових технологій у працівників старшого віку та жінок, які тривалий час перебували у відпустках по догляду за дітьми та ін.

Викладене дозволяє зробити висновок, що цифрові трансформації у сфері зайнятості потребують уважного вивчення з боку науковців, адже вони несуть світу як широкі позитивні можливості, так і нові виклики, неочікувані ризики і небачені раніше нові масштабні проблеми, що потребують дослідження на рівні особистості, підприємства, держави, ринку праці, бізнесу, взаємодії соціальних партнерів. Гострота зазначених проблем, необхідність їх розв'язання, потреба у пом'якшенні ризиків та уникненні негативних наслідків від цифровізації зайнятості потребує комплексних досліджень економістів, психологів, соціологів, фахівців у сфері цифрових технологій, педагогіки, спрямованих на розробку державної стратегії цифровізації зайнятості в Україні.

Список використаних джерел:

1. Matthess M., Kunkel S. Structural change and digitalization in developing countries: conceptually linking the two transformations. *Technology in Society*. 2020. № 63. P. 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101428>
2. Біль М.М., Махонюк О.В., Мульська О.П., Бараняк І.Є., Карп'як М.О. Міграційна мобільність молоді: результати соціологічного дослідження та нові виклики в умовах війни: електрон. науково-аналітична доповідь / ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України». Львів, 2022. 72 с.
3. Семикіна М.В., Сікорака В.І., Сікорака І.О. Інноваційні зміни у змісті праці та зайнятості в умовах діджиталізації та руху в ЄС. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: економіка, менеджмент та право: збірник наукових праць*. 2023. Вип.8.С. 29-40. <https://fmnzb.sfa.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/5.pdf>

УДК 338.1

*Культенко Д.С.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня;
Сисоліна Н.П., к.е.н. доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Питання конкурентоспроможності підприємства та її оцінки в ринкових умовах є актуальними.

Розуміння понять конкуренції, конкурентоспроможності та адекватної оцінки конкурентів впливають на результативність діяльності підприємства.

Конкуренція – це сукупність об'єктивних відносин, перш за все, економічних, між господарюючими суб'єктами в умовах ринку, що носять динамічний характер постійного суперництва товаровиробників за прихильність споживачів на основі певних переваг своєї продукції (послуг) [1].

Конкурентоспроможність підприємства – здатність виробляти й реалізовувати свою продукцію швидко, дешево, якісно, продавати її в достатній кількості, при високому технологічному рівні обслуговування. Конкурентоспроможність підприємства – це можливість ефективно розпоряджатися власними й позиковими ресурсами в умовах конкурентного ринку [3]. Класифікація конкурентоспроможності наведена на рис. 1.

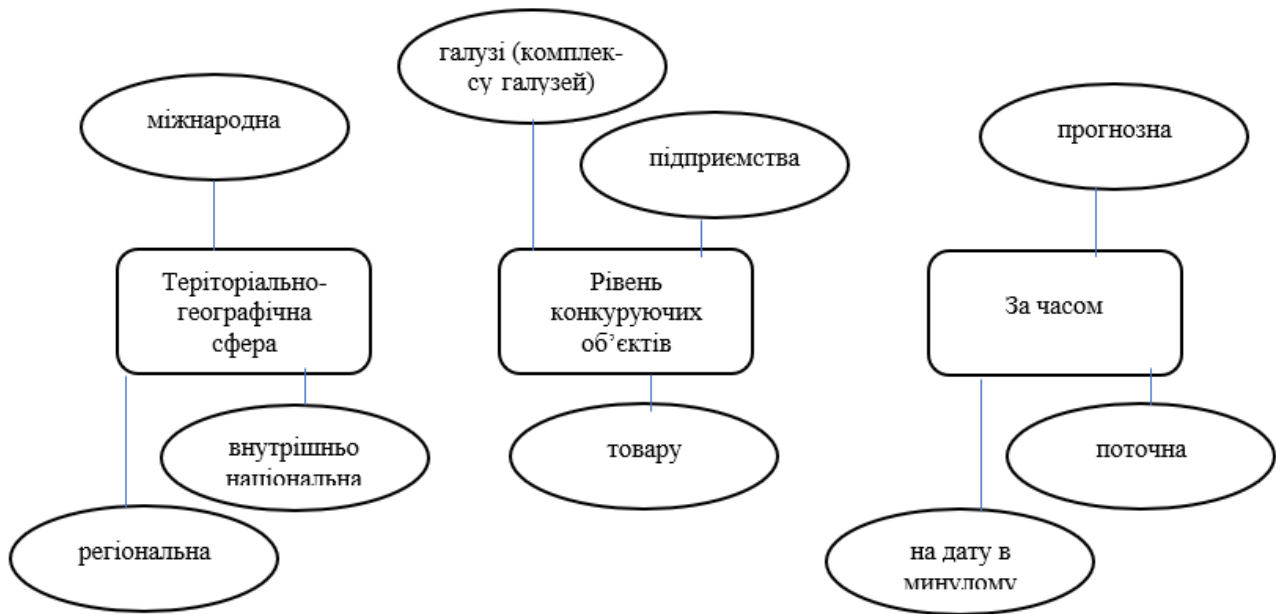

Рис. 1. Класифікація конкурентоспроможності

При незмінних якісних характеристиках товару, його конкурентоспроможність може змінюватися в широких межах залежно від кон'юнктури ринку, дій конкурентів, зміни цін, рекламних заходів тощо [2].

Факторів, що впливають на конкурентоспроможності підприємства існує багато, тому різна їх за вагомістю сукупність допомагає обрати той чи інший метод або систему методів оцінки. Серед основних факторів можна відзначити структуру активів підприємства, структуру капіталу, показники ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, періоди оборотності фінансових ресурсів, рентабельності.

Підприємства можуть застосовувати такі системи методів оцінки конкурентоспроможності:

- метричні (матриця БКГ, матриця Mckinsey, матриця І. Ансоффа, матриця конкурентних стратегій М. Портера, модель ADL, матриця А. Томпсона і Р. Стрікланда, SWOT-аналіз, SPACE-аналіз, STEP-аналіз, STEEPV-аналіз);
- графічні (карта стратегічних груп, багатокутник конкурентоспроможності, радар конкурентоспроможності, метод «профілів», метод, що базується на теорії життєвого циклу, дослідження кривої досвіду, метод конкурентних стратегій Ж.-Ж. Ламбена, метод побудови конкурентного простору, метод семантичного диференціалу, метод аналізу на основі функцій бажаності);
- індексні (метод, що базується на аналізі конкурентних переваг підприємств конкурентів, метод, що базується на теорії ефективної конкуренції,

інтегральні методи, європейська модель ділової досконалості, англійська методика матриці удосконалення бізнесу (BIM), методи самооцінки, метод, що базується на оцінці конкурентоспроможності продукції, метод, що базується на оцінці конкурентоспроможності продукції (на основі рейтингу товарів, за обсягами продажу, диференційований метод, на основі корисності продукції));

– аналітичні (індекс Херфіндала-Хіршмана, індекс Розенблюда, чотирискладовий показник концентрації CR4, метод рангів, метод балів, метод різниць, модель з ідеальною точкою);

– комплексні (метод бенчмаркінгу, таксономічний метод, метод радара, метод, що базується на врахуванні сукупної дії детермінантів «національного ромба» та стратегічного потенціалу підприємства) [4].

Отже, конкурентоспроможність підприємства необхідно комплексно оцінити задля знаходження резервів та шляхів по її підвищенню.

Заходи також можуть бути різноманітні це і впровадження інноваційних технологій, і проведення обґрунтованої цінової політики, наприклад, зниження ціни на продукцію та/або надані послуги, більш широке запровадження реклами, здійснення інвестиційної діяльності та/або спільної діяльності, визначивши контрагентів, залучення торгових представників для реалізації товарів тощо.

Обрання того чи іншого заходу залежить як від зовнішніх, так і внутрішніх чинників. Тому необхідно попередньо оцінити доцільність реалізації запропонованих заходів.

Список використаних джерел:

1. Гончарук Т.І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 2. С.132-133.
2. Должанский І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. с. 384
3. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення : [монографія / за заг. ред. О.Г. Янкового]. Одеса: Атлант, 2013. с.7
4. Левицька А.О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. Mechanism of Economic Regulation. 2013. № 4. С. 155-163. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mre_2013_4_19

УДК 658

*Кущінський С.І.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти;
Запірченко Л.Д., к.е.н., доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кіровоградський*

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРОСЕКТОРА

Необхідними умовами для ефективного функціонування аграрної сфери, ключового сектора економіки, який забезпечує продовольчу безпеку країни, є